

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ТРЖИШТИМА

12.10.2026. - 16.10.2026.

ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА БАНКАРСТВО, СЛУЖБА FRONT OFFICE

Сарајево, 19.10.2026. године

СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ТРЖИШТИМА 12.10.2026. - 16.10.2026.

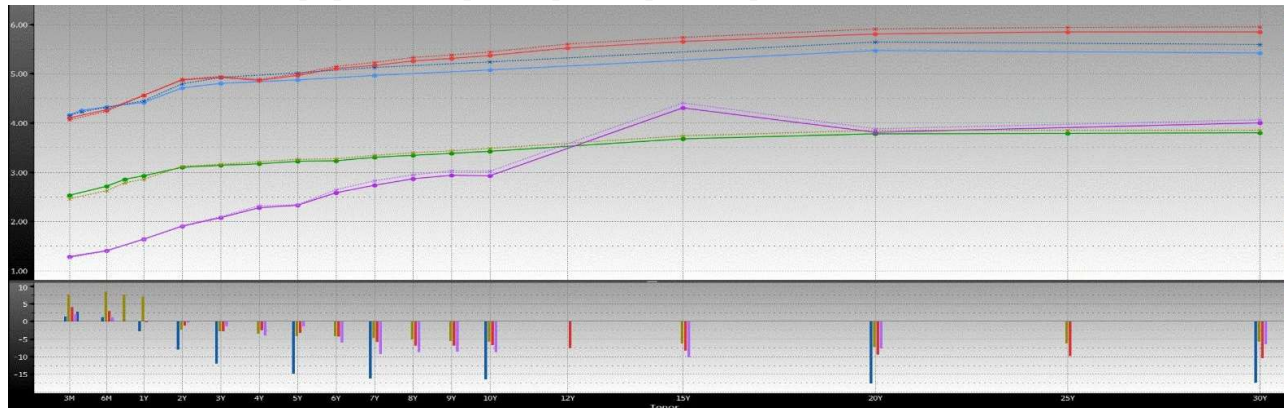
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Зона евра			САД			Велика Британија			Јапан		
	9.10.26	-	16.10.26	9.10.26	-	16.10.26	9.10.26	-	16.10.26	9.10.26	-	16.10.26
2 године	3,13	-	3,11	4,79	-	4,71	4,89	-	4,88	1,92	-	1,92
5 година	3,26	-	3,22	5,02	-	4,87	5,00	-	4,96	2,36	-	2,34
10 година	3,48	-	3,43	5,24	-	5,07	5,44	-	5,37	3,02	-	2,93

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке трезорске записе

Доспијеће	Приноси		
	9.10.26	-	16.10.26
3 мјесеца	2,488	-	2,547
6 мјесеци	2,621	-	2,699
1 година	2,881	-	2,940

Графикон 1: Приказ кривих приноса државних обвезница

Графикон приказује криве приноса Немачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 16.10.2026. године (пуне линије) и 9.10.2026. године (испрекидане линије).

ЗОНА ЕВРА

Приноси њемачких државних обвезница су током седмице забиљежили смањење дуж цијеле криве приноса, при чему је смањење на дужем крају било израженије због мањих инфлационих очекивања.

Седмица је била обиљежена изјавама многобројних званичника ЕЦБ-а и других централних банака.

Предсједница ЕЦБ-а Лагард је изјавила да ће се повећана инфлација узрокована високим цијенама енергената тек почети ширити економијом иако се не примјећују секундарни ефекти инфлације. Поновила је да ће ЕЦБ задржати приступ одлучивања од састанка до састанка на бази најновијих података и да је давање смјерница о будућем дјеловању бескорисно.

Члан Управног одбора ЕЦБ-а Нагел је изјавио да ЕЦБ не може искључити потребу за даљњим мјерама у вези с каматним стопама, напомињући да је, с обзиром на тренутну ситуацију, додатно пооштравање и даље могуће. Гувернер Банк де Франц Мулен поновио је изјаве предсједнице Лагард о секундарним ефектима инфлације те нагласио да Француска мора бити посвећена смањењу буџетског дефицита.

Члан Управног одбора ЕЦБ-а Рен описао је тренутни приступ одмјерене политике као прикладан, напоменуо да секундарни ефекти инфлације још нису видљиви и указао на континуирано умјерено повећање плата и строже услове финансирања као дезинфлационе силе.

Члан Управног одбора ЕЦБ-а Вунш изјавио је да ће ЕЦБ највјероватније морати поново повећати каматне стопе с обзиром на то да је инфлација превисока те да ништа не може искључити када је у питању тајминг наредног повећања.

Главни економиста ЕЦБ-а Лејн је изјавио да европски раст вјештачке интелигенције није истог обима као глобални раст у тој области. Преливање утицаја на тржиште обвезница зоне евра значи да раст дугорочних каматних стопа представља значајно пооштравање финансијских услова за зону евра, те је стога ово релевантан фактор за ЕЦБ при одређивању одговарајућег става монетарне политике.

Члан Управног одбора ЕЦБ-а Шимкус је изјавио да недавни подаци сугеришу да би могло бити потребно додатно пооштравање монетарне политике, указујући на септембарску инфлацију изнад процјена, трошкове енергије више од очекиваних и отпорно тржиште рада, уз напомену да се још не уочавају јасни секундарни ефекти инфлације.

Члан Управног одбора ЕЦБ-а Стурнарас је наговјестио да би ЕЦБ могла наставити постепено подизати каматне стопе, истичући да је темпо од једног повећања по кварталу, примијењен од јуна, помогао у сузбијању инфлације без изазивања ширих негативних прелијевања.

Члан Управног одбора ЕЦБ-а Патсалидес је упозорио да монетарна политика не може ријешити ратове, фискалне проблеме нити потешкоће у ланцима снабдијевања, указујући тиме на ограничења способности ЕЦБ-а да ублажи спољне шокове.

Члан Управног одбора ЕЦБ-а Доленц је изјавио да ЕЦБ можда неће требати толико пооштравати монетарну политику ако то тржишта сама учине кроз раст приноса. Сматра да се ЕЦБ приближава позицији рестриктивне монетарне политике и да мора бити посебно обазрива на податке о инфлацији.

Члан Управног одбора ЕЦБ-а Переира је изјавио да не постоји сумња у постизање инфлаторног циља од ЕЦБ-а и да не види секундарне ефекте инфлације.

Бивши предсједник ЕЦБ-а Драги сматра да је Француска далеко од тога да постане криза зоне евра и да су подаци с тржишта зоне евра, када су у питању кредити, прилично добри.

Табела 3: Кретање економских индикатора за зону евра

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Инфлација зоне евра СЕП	3,8%	3,8%	3,2%
2.	Базна инфлација зоне евра СЕП	2,5%	2,5%	2,4%
3.	Стопа незапослености Холандија СЕП	-	4,0%	4,0%

САД

Приноси америчких државних обвезница су током седмице забиљежили смањење дуж цијеле криве приноса, при чему је смањење на дужем крају било израженије због смањења инфлационих очекивања.

Предсједавајући Феда Ворш није изнио никакве коментаре о монетарној политици или економским изгледима САД, осим што је поновио да ће Фед осигурати стабилност цијена и да он не прејудира исходе састанака.

Потпредсједница Феда Боуман је изјавила да инфлација остаје изнад циља, али је поновила да не види хитност за даљње дјеловање, напомињући да има времена за процјену како ће се финансијски услови и економија развијати након прошломјесечног повећања.

Предсједник Феда у Њујорку Вилијамс је изјавио да би још једно повећање каматних стопа ове године и даље могло бити оправдано. Очекује да ће инфлација наредне године наставити успоравати према циљаној стопи од 2% коју су поставиле Федералне резерве, како буду слабили ефекти царина и виших цијена енергената. Ипак, нагласио је да су економски изгледи и даље крајње неизвјесни те да помно прати утицај вјештачке интелигенције на инфлацију. Сматра да у овом моменту нема потребе за подизањем каматних стопа у 2027. години.

Гувернер Феда Волер је изјавио да недавни раст приноса на америчке обвезнице одражава снажнији економски раст, а не виша инфлациона очекивања, која остају „чврсто усидрена”.

Чланица ФОМЦ-а Колинс је изјавила да ће бити потребно наставити повећавати каматне стопе до краја текуће године како би се смањила инфлација. Очекује наставак економског раста и стање пуне запослености у наредном периоду. Упозорава на инфлаторне притиске који долазе од улагања у вјештачку интелигенцију, царина и енергената.

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

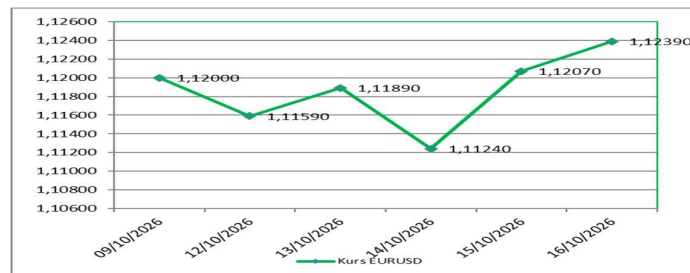
Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на основу њих.

Предсједник Феда у Чикагу Гулсби је изјавио да је инфлација и даље превисока и изразио забринутост да потражња подстакнута вјештачком интелигенцијом почиње подизати цијене изван директно повезаних сектора, упозоравајући на потенцијалне ризике стагфлације због тарифа и повишених цијена нафте. Званичница Феда Хамак је изјавила да Централна банка треба „релативно брзо“ помакнути монетарну политику у рестриктивно подручје, како би се сузбила упорна и широко распрострањена инфлација. Заложила се за то да се мања прилагођавања политике проведу релативно брзо како би се спријечило да се „инфлаторни начин размишљања“ учврсти. Изразила је наду да ће успјети охладити потражњу и инфлацију без наношења већих штета на тржишту рада.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Инфлација	СЕП	3,6%	3,4%
2.	Базна инфлација	СЕП	2,5%	2,4%
3.	Малопродаја	СЕП	0,3%	0,8%
4.	Индустријска производња	СЕП	0,4%	0,7%
5.	Емире анкета за прерађивачки сектор	ОКТ	12,0	7,6
6.	Продаја постојећих некретнина у милионима	СЕП	3,95	3,93
7.	Буџетски дефицит у млрд. USD	СЕП	30,0	26,9

Графикон 2: Кретање курса EUR/USD током протекле седмице

USD је депрецирао у односу на EUR те је курс EUR/USD повећан с нивоа од 1,1200 на ниво од 1,1239.

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Приноси британских државних обвезница су смањени током седмице дуж цијеле криве приноса, с израженим смањењем од 7 базних поена на дужем дијелу и 4 базна поена на средњем дијелу.

ФТСЕ 100 седмицу је завршио на 10.881,90 поена, уз седмични раст од 3,13% и раст у четири од пет дана протекле седмице. Највећи раст забиљежио је у четвртак (1,08%), након раста фармацеутског сектора и сектора робе широке потрошње, а у контексту глобалног пада дионица повезаних с вјештачком интелигенцијом.

Гувернер БоЕ Бејли је изјавио да су докази о укорјењивању инфлације у формирању цијена и плата засад ограничени. Према његовим ријечима, што енергетска криза буде дуже трајала, већа је вјероватноћа да ће компаније повећати цијене. Додао је да је економија отпорнија него што је очекивано, али да раст није довољно снажан.

Замјеница гувернера БоЕ Бриден је изјавила да је изненађена колико је добро британска економија апсорбовала енергетски шок.

Главни економиста Пил је изјавио да би за повећање од 100 базних поена били потребни конкретнији докази о ризицима за плате и цијене. Додао је да евентуално повећање не би требало тумачити као почетак дужег низа повећања и да се неутрална каматна стопа можда повећава. Оцијенио је да је БоЕ требала дјеловати раније и да раст трошкова задуживања на тржишту не може замијенити повећање каматне стопе.

Чланица МПЦ БоЕ Грин је изјавила да монетарна политика није превише рестриктивна и да каматна стопа треба бити већа од тренутних 3,75%. Навела је да секундарни ефекти инфлације неће бити видљиви прије почетка слједеће године, али да им се треба проактивно супротставити.

Одрцање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на основу њих.

Чланица МПЦ БоЕ Ман је изјавила да преговори о платама за 2027. годину стварају ризик од постепеног заједничког раста плата и цијена. Додала је да, осим енергетског шока повезаног с Ираном, раст цијена покрећу увоз повезан с вјештачком интелигенцијом и храна.

ММФ је повећао прогнозу раста БДП-а Велике Британије за 2026. годину на 1,3% са 1,0%, а за 2027. смањено је на 1,2% са 1,3%. Прогноза инфлације за 2027. повећана је на 2,8% са 2,4%, док за 2026. износи 3,3%. ММФ је препоручио да мјере подршке трошковима живота буду циљане, привремене и ријетко коришћене. Према ММФ-у, Велика Британија ће до 2031. имати најниже годишње задуживање у Г7. Јавни дуг износи 94% БДП-а, што је највише у последњих 60 година. Министар финансија Хили планира повећати додатни порез на банке како би финансирао помоћ за трошкове живота и стабилизовао јавне финансије, пренио је Блумберг позивајући се на неименоване изворе.

Табела 5: Кретање економских индикатора за Велику Британију

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	БРЦ малопродаја (Г/Г)	СЕП	0,7%	1,0%	0,5%
2.	Мјесечни БДП (М/М)	АВГ	-0,1%	0,1%	0,4%
3.	Мјесечни БДП (3М/3М)	АВГ	0,5%	0,7%	0,5%
4.	Индустријска производња (М/М)	АВГ	-0,1%	0,8%	0,3%
5.	Индустријска производња (Г/Г)	АВГ	0,7%	1,6%	0,8%
6.	Прерађивачка производња (М/М)	АВГ	0,0%	1,2%	1,0%
7.	Прерађивачка производња (Г/Г)	АВГ	2,3%	3,0%	2,2%
8.	Трговински биланс, у милионима GBP	АВГ	-4.150	-920	-2.322

Током протекле седмице GBP је апрецирала према EUR, па је курс EUR/GBP забиљежио смањење с нивоа од 0,84637 на ниво од 0,84333. У односу на USD, GBP је снажно апрецирала, па је курс GBP/USD повећан с нивоа од 1,3234 на ниво од 1,3327.

ЈАПАН

Приноси јапанских државних обвезница су смањени на седмичном нивоу на средњем дијелу за 2 базна поена и дужем дијелу криве приноса за 9 базних поена, док је кратки дио остао непромијењен.

Никеи 225 је на седмичном нивоу забиљежио оштро смањење од 5,37% на 65.324,29 поена, на шта су утицала кретања на другим свјетским берзама и пад вриједности технолошког и АИ сектора.

Гувернер БоЈ-а Уеда је поновио да се базна инфлација приближава циљу од 2% и да БоЈ не може дозволити њен даљњи раст изнад тог нивоа. Додао је да ће БоЈ да настави повећавати референтну каматну стопу у складу с кретањем економије, цијена и финансијских услова, а као факторе за временски оквир одлуке навео је ситуацију на Блиском истоку, тражњу везану за АИ и девизне курсеве. Такође је изјавио да дугорочне каматне стопе у начелу одређује тржиште и да ће БоЈ пажљиво пратити кретања на глобалним тржиштима обвезница.

Чланица МПЦ БоЈ Коеда је изјавила да БоЈ не би требала бити претјерано опрезна при повећању стопе, с обзиром на значајне ризике раста цијена и финансијске услове који су и даље подстицајни. Званичници БоЈ-а нису склони узастопном повећању референтне каматне стопе на сједници 30. октобра, али разматрају повећање у децембру.

ММФ је пројцирао успоравање раста економије на 0,70% у 2026. години, са 1,20% у 2025. години, те стабилизацију на том нивоу у 2027. години. Према пројекцијама ММФ-а, Јапан ће 2027. године пасти на шесто мјесто међу највећим економијама свијета по номиналном БДП-у, иза Индије и Велике Британије. Шеф мисије ММФ-а за Јапан Ананд је изјавио да ММФ у основном сценарију очекује још једно повећање референтне каматне стопе, до неутралног нивоа, оцијенивши да је Јапан остварио добре резултате у управљању јавним финансијама и да се у основном сценарију очекује пад омјера дуга и БДП-а, али је упозорио да је јавни дуг и даље изузетно висок те да је потребна фискална опрезност.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Индустријска производња (М/М) – финално	АВГ	-2,4%	-0,2%
2.	Индустријска производња (Г/Г) – финално	АВГ	2,7%	3,9%
3.	Искоришћеност капацитета (М/М)	АВГ	-4,2%	0,5%
4.	Основне наруџбе машина (М/М)	АВГ	2,3%	5,2%
5.	Основне наруџбе машина (Г/Г)	АВГ	15,6%	18,6%
6.	Индекс произвођачких цијена (М/М)	СЕП	0,5%	-0,3%
7.	Индекс произвођачких цијена (Г/Г)	СЕП	7,6%	6,8%

JPY је током протекле седмице депрецирао у односу на EUR, па је курс EUR/JPY забиљежио повећање с нивоа од 177,34 на ниво од 177,58. У односу на USD, JPY је благо апрецирао и курс USD/JPY је смањен с нивоа од 158,31 на ниво од 158,02. Премијерка Такаичи изјавила је да су министри финансија Јапана и САД у блиском контакту у вези с девизним питањима те да слаб JPY има и предности и недостатке.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању тржишта у понедјељак цијена једног барела сирове нафте износила је 91,85 USD (EUR 82,01).

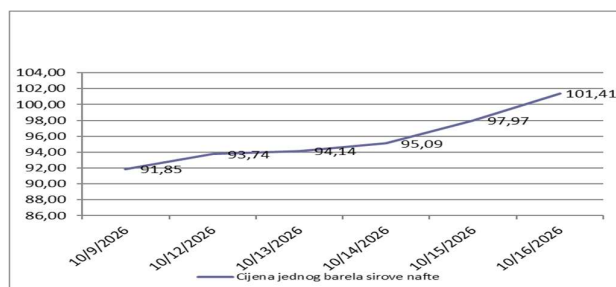
На почетку седмице цијена је повећана због нових напада Хута беспилотним летјелицама и крстарећим пројектилима на Саудијску Арабију. Званичник Хута је упозорио Вашингтон на „брз и болан одговор” ако се укључи у сукоб у Јемену.

У уторак се цијена нафте кретала у уском распону. ОПЕЦ је смањio прогнозу раста глобалне потражње за нафтом за 2026. годину на 180.000 барела дневно с претходних 380.000 барела дневно, наводећи као разлог ескалацију напада Хута на бродове у Заливу. Средином седмице је цијена нафте повећана због повећаних ризика повезаних с понудом овог енергента с Блиског истока. Танкер се запалио након напада у близини Хормушког мореуза након што је иранска морнарица саопштила да је идентификовала пловило које не поштује прописе.

У четвртак је цијена нафте поново повећана због информација да ће Украјина обновити нападе на руске рафинерије, након што је Русија наставила нападе упркос „енергетском примирју” које је прогласио предсједник Трамп.

У петак је цијена овог енергента забиљежила повећање због обновљених геополитичких тензија на Блиском истоку и нових страхова од застоја у глобалном снабдијевању енергентима. Инвеститори су реаговали на вијести да је Иран појачао нападе у Хормушком мореузу, док су, истовремено, јеменски Хути лансирали ракете и дронове према Саудијској Арабији. Најава Украјине да ће наставити гађати руске рафинерије и енергетску инфраструктуру дала је додатни подстрек расту цијене овог енергента. Цијена једног барела нафте на крају седмице је износила 101,41 USD (EUR 90,23), што представља повећање од 10,41% на седмичном нивоу.

Графикон 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Цијена једне fine унце злата је на отварању тржишта у понедјељак износила 4.194,24 USD (EUR 3.744,86).

На почетку седмице је цијена овог племенитог метала благо смањена. Централна банка Казахстана прелази из улоге једног од највећих свјетских купаца злата у улогу продавца како би оптимизирала своје девизне резерве. Ова банка планира смањити удио злата у девизним резервама на 75% до краја године, користећи комбинацију продаје опција и продаје физичког злата за постизање тог баланса. Замјеница гувернера Молдабекова је изјавила да „овакви нивои одавно нису виђени”, истичући да снажан USD чини злато мање привлачним као инвестициону имовину. Централна банка Казахстана има право откупа цјелокупне количине злата коју произведе та земља, која је осми највећи произвођач злата на свијету. Према ријечима замјенице гувернера, након што је у фебруару прошле године обуставила продају, залихе злата Централне банке порасле су на 386 тона.

У уторак је цијена злата благо смањена.

Средином седмице је забиљежено смањење цијене након објављивања података о америчкој инфлацији.

У четвртак је цијена злата повећана услед смањења приноса на америчке обвезнице, за којима је порасла потражња инвеститора који су напуштали тржиште дионица.

На крају седмице цијена овог племенитог метала је забиљежила благо повећање. Разлози су, првенствено, депрецијација USD, пад приноса на америчке државне обвезнице и опрезне изјаве предсједника Феда Варкса.

Цијена једне fine унце злата је на крају седмице износила 4.165,58 USD (EUR 3.706,36), што представља смањење од 0,68% на седмичном нивоу.

Графикон 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

